

валутния курс, на лихвените проценти, на паричното предлагане (паричната маса в обращение), на бюджетния дефицит, на финансовата система на държавата като цяло. Освен това съществуват и сезонни фактори. Трябва да се отчитат обаче и такива въздействия, които не могат да се измерят пряко, но видимо присъстват в системата. Такива са психологическите елементи, пряко свързани с потребителските очаквания. От трите основни фактора, определящи динамиката на цените според Гордън - **търсенето, предлагането и инерцията** (Gordon, 1997), очакванията на потребителите се вписват изцяло в инерцията. Под това се разбира стремжът на икономическите агенти да предвиждат до известна степен бъдещото равнище на цените, на което те основават своето поведение. Основно място в този случай играят два елемента: 1) информацията за икономическата среда, която е на разположение на субектите; и 2) отношението им към тази среда, което се определя от доверието им в икономиката, правителството и неговата икономическа политика. Важността на втория елемент е огромна и може да се демонстрира само с един пример. През зимата на 1996 - 1997 г. доверието на населението в икономическата среда спадна катастрофално. Резултатът (съвместно с другите фактори, разбира се) беше срив на финансовата система и икономика, която през януари и февруари беше на прага на хиперинфлацията. Промяната, която настъпи през месец март - стабилизация както на цените, така и на валутния пазар, е поразителна, като се има предвид, че за това кратко време икономиката не може да се промени съществено - огромна промяна има само в доверието на населението и останалите икономическите субекти. Психологическият фактор изиграва в случая огромна роля. Неслучайно много съвременни изследвания считат, че доверието е един от най-важните активи на всяко управление. (A cruise around..., 1994, с. 82).

В статията ще бъде изследвана детайлно динамиката на потребителските цени, за да се разкрият основните им закономерности. Ще се направи опит за моделиране на процеса, който ги генерира, както и на реакцията им под въздействието на различни шокове. Допълнително ще се използва връзката на инертността на цените с очакванията на потребителите, които са израз на степента на доверие в икономиката, правителството и провежданата от него икономическа политика, за да се построи индикатор на доверието.

В първата част на статията ще се анализира динамичният ред на потребителските цени с цел да се установи видът на съществуващата тенденция. Допълнително ще се изследва валидността на заключенията при наличието на структурни разриви през изследвания период. Във втората част ще се изследва динамичният ред след елиминиране на тенденцията, в резултат на което се получава измерител на инфлацията. Ще се провери дали процесът е стационарен и ще се изследват свойствата